

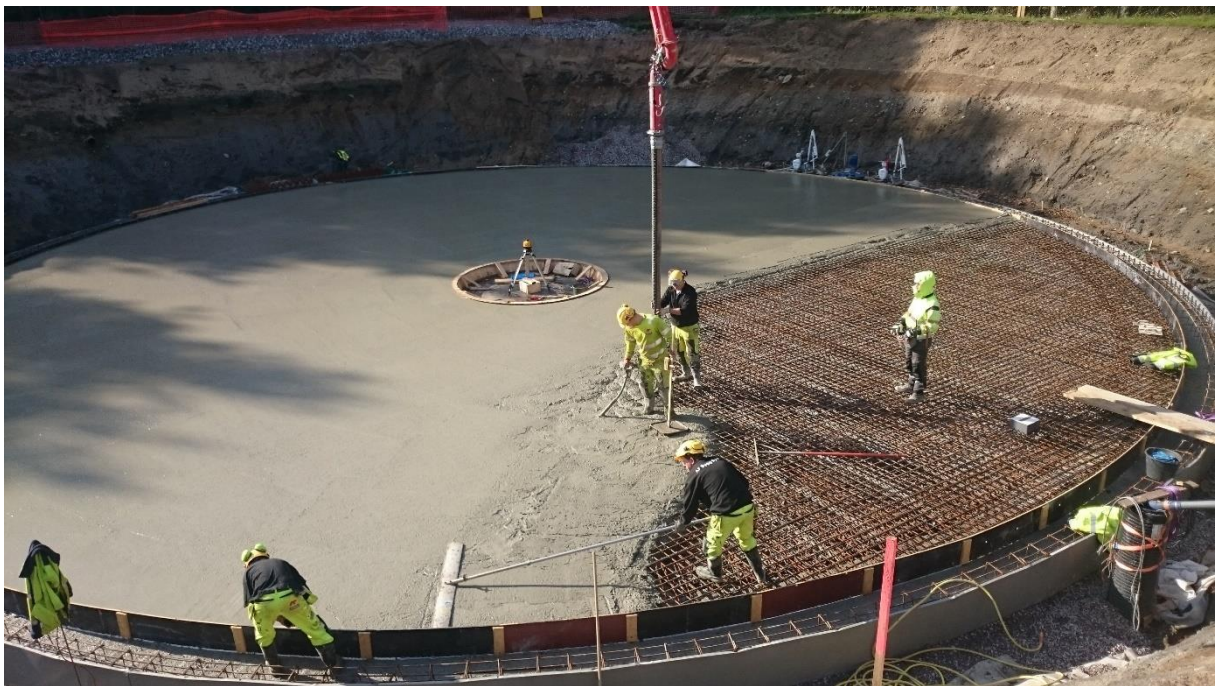
Tomelilla kommun
Samhällsbyggnadsverksamheten

VA-Åtgärdsplan

Planering av åtgärder för den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen inom verksamhetsområde i Tomelilla kommun

DEL 4 (av 4) i kommunens VA-plan

Daterad 2019-09-04

Antagen av Samhällsbyggnadsnämnden Tomelilla kommun 2019-09-20

Sammanfattning

En VA-plan har tagits fram för Tomelilla kommun som omfattas av fyra delar med följande innehåll:

DEL 1	VA-Översikt	Nulägesbeskrivning av VA-försörjningen och dess förutsättningar
DEL 2	VA-Policy	Övergripande strategiska ställningstaganden
DEL 3	Utbyggnadsplan	Plan för utbyggnad av VA-nätet och hantering av enskilda avlopp
DEL 4	Åtgärdsplan	Plan för åtgärder i befintliga allmänna VA-anläggningar

VA-planen ska vara ett kommunövergripande planeringsverktyg och har som mål att skapa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i kommunen.

Tidshorizonten är den samma som i Översiktsplan 2025, med utblick mot 2040. I denna åtgärdsplan har dock dessutom åtgärder med mål 2030 lagts in.

Föreliggande VA-Åtgärdsplan syftar till att lista planerade åtgärder av större betydelse och visa den långsiktiga utvecklingen av den allmänna dricksvattenförsörjningen och avloppshanteringen (spillvatten). Även åtgärder i form av omfattande utredningar och planer ingår i åtgärdsplanen.

Översiktsplanens ambition för befolkningsutvecklingen innebär att vattenverket i Tomelilla behöver uppgraderas och försörjningskapaciteten av dricksvatten säkerställas. Åtgärdsplanen föreslår därför att en omfattande utredning startas snarast med avseende att förstärka hela kedjan från vattentäkt, borra, råvattenledning till vattenverk och distribution. I utredningen bör även behovet av en högreservoar eller ytterligare en lågreservoar utredas. Resultatet av utredningen påverkar omfattning och kostnad för föreslagna investeringar i Tomelillas vattenförsörjning.

Brösarps avloppsreningsverk behöver utredas gällande belastning och kapacitet samt anslutningsmöjligheter för nya abonnenter. Resultatet av utredningen kan leda till en omfattande till- och ombyggnad av reningsverket.

Bland de planer som behöver tas fram under kommande år kan nämnas en kommunövergripande dagvattenplan och strategi för hur dagvattenfrågorna ska hanteras i kommunen. Det ska också tas fram en plan för förnyelse och underhåll av ledningsnätet som inkluderar en plan för hur de kombinerade ledningarna ska byggas bort. I investeringsplanen reserveras ett betydande utrymme för att öka takten av förnyelse och ombyggnad av ledningsnätet.

Kommunen står inför ett mycket omfattande arbete med renoveringar och uppgraderingar av vattenverk och avloppsreningsverk för att kunna möta det framtida behovet i kommunen. De flesta av anläggningarna är gamla och behöver renovering och i vissa fall utökning av kapaciteten. Vid uppgradering av anläggningar tas höjd för anslutning av nya fastigheter där det finns behov.

På sikt planeras både Fågeltofta och Eljaröds vattenverk och avloppsreningsverk avvecklas och sammankopplas med Tomelillas, via Skåne Tranås, respektive Brösarps system.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Syfte	4
1.2	Arbetsgrupp.....	5
1.3	Avgränsningar	5
1.4	Uppföljning och revidering	5
2	Klimatanpassningsåtgärder	5
3	Driftprojekt och framtagandet av planer för VA-verksamheten	6
3.1	Utredningar fram till år 2025	6
3.2	Planer och program för VA fram till år 2025	6
3.3	Övriga driftprojekt fram till år 2025	6
3.4	Driftprojekt fram till år 2030	7
4	Investeringsprojekt fram till år 2025	7
4.1	Investeringsprojekt dricksvattenanläggningar fram till år 2025	7
4.2	Investeringsprojekt avloppsvattenanläggningar fram till år 2025	8
4.3	Investeringsprojekt ledningsnät fram till år 2025.....	8
5	Investeringsprojekt för åren 2026–2030.....	9
6	Investeringsprojekt för åren 2031–2040.....	10

1 Inledning

Föreliggande åtgärdsplan är den fjärde och sista delen av Tomelilla kommuns VA-plan. VA-planen ska vara ett kommunövergripande planeringsverktyg och har som mål att skapa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i kommunen.

Åtgärdsplanen beskriver nödvändiga åtgärder inom nuvarande verksamhetsområde och för de allmänna (kommunala) VA-anläggningarna i kommunen. De utbyggnader av VA-nätet som beskrivs i åtgärdsplanen är den som planeras utföras fram till år 2025 (Svampaområdet). I övrigt behandlas utbyggnadsområdena i VA-Utbyggnadsplanen (del 3).

Tidshorisonten är den samma som i Översiktsplan 2025, med utblick mot 2040. I denna åtgärdsplan har dock dessutom åtgärder med mål 2030 lagts in.

Åtgärdena är indelade i driftsprojekt (som belastar driftsbudgeten) och investeringsprojekt (som ska inrymmas i investeringsbudgeten).

Tomelilla kommuns VA-plan består av följande fyra fristående delar: VA-översikt, VA-policy, Utbyggnadsplan och Åtgärdsplan. Åtgärdsplanen utgör det sista steget i VA-planens arbetsgång och grundar sig på behov som framkommit i VA-översikt och utbyggnadsplan samt på ställningstaganden i VA-policyn, se Figur 1-1.

Figur 1-1 VA-planens arbetsgång och olika delar

De tre andra dokumenten i VA-planen, det vill säga VA-översikten, VA-policyn och utbyggnadsplanen består av en nulägesbeskrivning av VA-försörjningen i kommunen, övergripande strategiska ställningstaganden respektive en utbyggnadsplan för VA utanför befintligt verksamhetsområde.

VA-planen är delvis finansierad av LOVA-bidrag och länsstyrelserna har därmed rätt att sprida och använda informationen.

1.1 Syfte

Syftet med denna åtgärdsplan är att lista de åtgärder av större betydelse som Tomelilla kommun planerar att vidta i den befintliga allmänna VA-anläggningen och inom befintligt verksamhetsområde. Även åtgärder i form av utredningar och planer ingår i åtgärdsplanen.

Planen ska visa den långsiktiga utvecklingen av de olika vattenverken och avloppsreningsverken och hur ledningsnätet avses förbättras. Avsikten är vidare att redovisa kommunens långsiktiga strategiska plan för hur framtida överföringsledningarna kommer att innebära nedläggning respektive upprustning av VA-anläggningarna.

1.2 Arbetsgrupp

Åtgärdsplanen är framtagen av VA-enheten med stöd från konsulter i vissa kostnadsberäkningar.

1.3 Avgränsningar

Denna åtgärdsplan behandlar i huvudsak åtgärder gällande dricksvattenförsörjning och spillvattenhantering (avlopp). Kommunens planering för hantering av dagvatten planeras att sammanställas i en särskild dagvattenplan. Åtgärder gällande dagvatten redovisas endast i föreliggande plan om åtgärden även berör spillvatten.

Åtgärdsplanen avser inte att fullständigt redovisa all planering kopplad till Tomelilla kommuns arbete med dricks- och spillvatten. Den detaljerade planeringen ingår inte och inte heller det kontinuerliga arbete som sker för att underhålla anläggningar och ledningar eller upprätthålla en viss standard. Det sker många åtgärder i det dagliga arbetet som inte redovisas i denna åtgärdsplan.

1.4 Uppföljning och revidering

VA-planen ska hållas aktuell och ses över minst en gång varje mandatperiod eller i samband med revidering av översiktsplanen. Vid revidering av VA-planen ska nya förutsättningar, nya regelverk och lagstiftningar vägas in i planeringen. VA-planens olika delar kan revideras och uppdateras oberoende av varandra och olika ofta.

Åtgärdsplanen ska i allra högsta grad hållas levande och justeringar i prioriteringen kan behöva göras ofta. Nya projekt kan läggas till och andra kan skjutas på framtiden. Åtgärdsplanen ska gå hand i hand med investeringsplanen, som mer detaljerat visar investeringsprojekt som planeras genomföras inom en femårsperiod.

2 Klimatanpassningsåtgärder

Flera av de redovisade åtgärderna för VA-anläggningarna är kopplade till någon form av anpassning till förändrat klimat. Nya ledningar dimensioneras t.ex. med en klimatfaktor och åtgärder för att minska mängden tillskottsvatten skyddar anläggningar för att översvämmas eller överbelastas vid skyfall. Åtgärder planeras för att skydda vattentäkten i Fyledalen mot framtida höga nivåer i Fyleån. Åtgärder för att öka redundansen i vattenförsörjningen och tillgången på reservvatten ökar möjligheterna att klara framtida torka i vattentäkter.

Åtgärdsplanen innehåller dock inte några särskilt utpekade klimatanpassningsåtgärder, utan ingår naturligt i utvecklingen och förnyelsen av VA-anläggningarna.

3 Driftprojekt och framtagandet av planer för VA-verksamheten

I detta avsnitt redovisas de driftprojekt och planer av större betydelse som planeras för VA-verksamheten.

I både VA-översikten och i utbyggnadsplanen framkommer att vattenförsörjningskapaciteten i Tomelilla behöver förstärkas. Åtgärdsplanen föreslår därför att en utredning startas med syfte att öka kapaciteten i både vattentäkt och vattenverk, samt utreda hur vattenkvaliteten kan förbättras. Behovet av att anlägga en högreservoar i systemet alternativt komplettera med större reservoarvolym vid vattenverket ska utredas. Andra åtgärder för att förstärka och säkra upp vattenförsörjningen i Tomelilla föreslås också.

3.1 Utredningar fram till år 2025

Utredningar av större betydelse som planeras genomföras fram till år 2025 redovisas nedan.

- Utredning med avseende att förstärka dricksvattenförsörjningen i Tomelilla, för hela kedjan vattentäkt, borra, råvattenledning, vattenverk och distribution. Utreda behovet av hög- eller lågreservoar. Resultatet av utredningen påverkar föreslagna investeringar för Tomelilla vattenförsörjning nedan.
- Utredning av Brösarps avloppsreningsverk, dess verkliga belastning och kapacitet samt anslutningsmöjligheter för nya abonnenter.

3.2 Planer och program för VA fram till år 2025

De planer och program för VA-verksamheten, av större betydelse, som planeras genomföras fram till år 2025 redovisas nedan.

- Kommunövergripande dagvattenplan och -strategi. Inleds med kartläggning av VA-huvudmannens ansvarsområde och dagvattenledningar i VA-banken.
- Förnyelse-, sanerings- och underhållsplan för befintligt ledningsnät (inkl. separering av kombinerade system).
- Nödvattenplan, plan för nödvattenförsörjning till VA-abbonenter i kommunen.

3.3 Övriga driftprojekt fram till år 2025

Övriga driftprojekt av större betydelse som planeras genomföras fram till år 2025 presenteras nedan.

- Översyn av verksamhetsområdena för vatten och spillvatten (för beslut i KF)
- Framtagning av nytt kontrollprogram för Brösarps vattentäkt, anpassat för större uttagsmängder. Sker i samarbete med Simrishamns kommun och ska fastställas av Länsstyrelsen.
- Åtgärda tillskottsvatten till Övraby ledningsnät och avloppsreningsverk. Felkopplat dagvatten från fastigheter kopplas bort från spillvattennätet.

3.4 Driftprojekt fram till år 2030

De driftprojekt, av större betydelse, som i dagsläget planeras genomföras fram till år 2030 presenteras nedan.

- Översyn av verksamhetsområden för dagvatten (för beslut i KF)
- Samtliga vattenskyddsområden och tillhörande skyddsföreskrifter ska ses över och vid behov revideras.
- Utvidgning av vattenskyddsområdet i Brösarp, anpassning till kommande större uttag ur vattentäkten. Sker i samarbete med Simrishamns kommun och ska fastställas av Länsstyrelsen.

4 Investeringsprojekt fram till år 2025

I detta avsnitt redovisas planerade investeringsprojekt av större betydelse som är planerade fram till år 2025. En mer detaljerad investeringsplan hålls aktuell hos VA-chefen och redovisas i samband med varje års beredning inför beslut om investeringsram för kommande år.

4.1 Investeringsprojekt dricksvattenanläggningar fram till år 2025

Planerade större investeringar i kommunens dricksvattenanläggningar fram till år 2025 redovisas i nedanstående tabell. Kostnaden för åtgärden är uppskattad och kommer att beräknas mer noggrant före investeringsstart.

Anläggning	Åtgärd	(tkr)
Brösarp vattenverk	Utbyggnad av Brösarps vattenverk för högre kapacitet, för leverans mot Kivik	5 000
Smedstorps vattenverk	Renovering av byggnaden, nya elinstallationer, etc. Om nitratrening införs blir kostnaden högre.	1 500
Smedstorps vattenverk	Utforma Smedstorps vattenverk och ledningsnät för användning som reservvatten till Tomelillas system (Lunnarp, mejeriet).	500
Tomelilla Fyledalen vattentäkt	Säkra upp kapaciteten i huvudborran, permanent reservkraft, skyddsåtgärder mot översvämning av ån, m.m. Föregås av utredning som beskrivs i avsnitt 3 och 3.1 ovan.	2 500
Tomelilla Granebo vattenverk	Ombyggnad för högre kapacitet och förbättrad process (vattenkvalitet), samt invallning kemtankar. Omfattning måste utredas, kostnaden är endast en grov uppskattning. Föregås av utredning som beskrivs i avsnitt 3 och 3.1 ovan.	10 000

4.2 Investeringsprojekt avloppsvattenanläggningar fram till år 2025

Planerade större investeringar i kommunens avloppsvattenanläggningar fram till år 2025 redovisas i nedanstående tabell. Kostnaden för åtgärden är uppskattad och kommer att beräknas mer noggrant före investeringsstart.

Anläggning	Åtgärd	(tkr)
Fågelofta avloppsanläggning	Anläggande av nytt avloppsreningsverk som ersätter dagens rotzonsanläggning	5 000
Kverrestads avloppsanläggning	Markbädden avvecklas och pumpstation byggs för överföring av avloppsvattnet till Lunnarpsledningen och Rosendals avloppsreningsverk i Tomelilla	3 500
Skåne Tranås avloppsanläggning	Ombyggnad och modernisering av avloppsreningsverket, bl.a. ombyggnad av sedimenteringsbassäng	550

4.3 Investeringsprojekt ledningsnät fram till år 2025

Planerade större investeringar i kommunens ledningsnät fram till år 2025 redovisas i nedanstående tabell. Kostnaden för åtgärden är uppskattad och kommer att beräknas mer noggrant före investeringsstart.

I listan över projekt är förnyelse och åtgärder för befintligt ledningsnät samlade i en rad med en viss summa för perioden. Det planeras tas fram en detaljerad förnyelse- och underhållsplan och denna kan komma att revideras allt eftersom förutsättningarna ändras. Projekten syftar till att minska förlusterna i vattenledningsnätet, minska mängden tillskottsvatten till spillvattenledningar och reningsverk samt förlänga livslängden på ledningarna.

Anläggning	Åtgärd	(tkr)
Brösarp ledningsnät	Utbyggnad Brösarps vattenförsörjning med överföringsledning för dricksvatten för leverans till Kiviksområdet	19 500
Tomelilla ledningsnät	Utbyggnad av avlopp till Svampaområdet, samt ev. Tosselilla	11 000
Tomelilla ledningsnät	Sanering Sjöstedts väg, Uppfartsg, Anders Perssons väg m.fl. (separera kombinerat system)	13 000
Tomelilla ledningsnät spill	Tätning av inloppsledning till Rosendals avloppsreningsverk genom rörinfordning (relining), i syfte att minska mängden tillskottsvatten och förlänga hållbarheten	8 000
Allmänt ledningsnät	Övriga förnyelseprojekt och åtgärder ledningsnät, separering kombinerade system (kostnad totalt för fem år)	59 000

5 Investeringsprojekt för åren 2026–2030

I detta avsnitt redovisas planerade investeringsprojekt av större betydelse som är planerade för åren 2026 till 2030.

Anläggning	Åtgärd	(tkr)
Brösarps avloppsanläggning	Ombyggnad för högre kapacitet för att möjliggöra vidare anslutning från t.ex. Eljaröd och Brunnsvik	Omfattning ska utredas
Spjutstorp avloppsanläggning	Renovering och modernisering av reningsverket, förbättrad process, översyn provtagning, m.m.	600
Övraby avloppsanläggning	Ombyggnad och modernisering av reningsverket, med maskinrensat galler, förbättrad kemikaliehantering m.m.	1 000
Tomelilla ledningsnät	Anläggande av högreservoar på vattennätet eller kompletterande lågreservoar vid vattenverket. Föregås av utredning som beskrivs i avsnitt 3 och 3.1 ovan.	HR >50 mkr, LR 5-10 mkr

6 Investeringsprojekt för åren 2031–2040

I detta avsnitt redovisas planerade investeringsprojekt av större betydelse som är planerade för åren 2031 till 2040 eller på ännu längre sikt.

Första planerade projektet med denna tidshorisont är avvecklingen av lokal VA-försörjning i Eljaröd för överföring till Brösarps vattenverk och avloppsreningsverk. Detta planeras genomföras runt år 2035.

Anläggning	Åtgärd	(tkr)
Eljaröd avloppsanläggning	Avveckla Eljaröds infiltrationsanläggning och anlägga pumpstation för överföring av avloppsvatten till Brösarps avloppsreningsverk (som kräver tillbyggnad).	34 200
Eljaröd vattenverk	Avveckla vattenverket i Eljaröd och anlägga överföringsledning av dricksvatten från Brösarps vattenverk.	
Fågelofta avloppsanläggning	Bygga om reningsverket till pumpstation och överföra avloppsvatten till Skåne Tranås reningsverk och ev. vidare till Tomelilla reningsverk senare. Kräver utbyggnad av Skåne Tranås avloppsreningsverk.	42 900
Fågelofta vattenverk	Avveckla vattenverket och anlägga överföringsledning för dricksvatten från Tomelilla (via Skåne Tranås). Förutsätter att Tomelilla vattenförsörjning förstärks.	
Skåne Tranås avloppsanläggning	Ytterligare ombyggnad om överföring av Fågelofta avlopp leds hit alt. överföring till Tomelilla reningsverk. Kostnad anges för överföring till Tomelilla avloppsreningsverk.	26 800
Skåne Tranås ledningsnät vatten	Ny överföringsledning för vatten anläggs från Tomelilla till Skåne Tranås för rundmatning och möjlighet till anslutning av Fågelofta och Frörum. Förutsätter att Tomelilla vattenförsörjning förstärks.	8 600
Tomelilla ledningsnät vatten	Dubbling eller på annat sätt öka säkerheten för råvattenledning från Fyledalen till Tomelilla vattenverk. Föregås av utredning som beskrivs i avsnitt 3 och 3.1 ovan.	12 100